No. 84.

BATAVIASCHE COURANT.

ZATURDAG den 15den September 1827.

OFFICIEEL GEDEELTE.

Door Zijne Excellentie den Kommissaris Generaal zijn de volgende benoemingen gedaan:

Tot tweede kommiezen bij Deszelfs secretarie, de eerste klerken, met rang van tweeden kommies, *J. Prins* en *J. Kockers.*

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

GROOT-BRITANNIE.

LONDEN, *den 7den april.*

Men verneemt dat de openbare inkomsten gedurende het afgeloopen kwartaal 460,000 ponden minder hebben opgebragt, dan die van gelijke drie maanden van 1826; — eene uitkomst, welke te minder voldoende is, daar gedurende de laatstgenoemde drie maanden, gelijk bekend is, eene algemeene werkeloosheid en een niet gering mistrouwen in den handel heeft geheerscht.

FRANKRIJK.

PARIJS, *den 6den april.*

De meerderheid der gedeputeerden heeft besloten, om het voorstel van den heer *Boëssiere* dadelijk in overweging te nemen.

De monarchale bladen verzekeren nu, dat de portugesche opstandelingen alleen op bevel van het spaansch gouvernement, en geenszins, om dat zij daartoe door de constitutionele troepen zijn genoodzaakt, op spaansch grondgebied zijn terug gekomen; — dat men dezelve wel is waar heeft ontwapend, om dat de spaansche regering haar oogmerk, met onderhandelingen, poogt te bereiken, maar dat die Portugezen des noods hunne wapenen wel weder zouden weten te vinden, enz. — Zij voegen 'er echter bij, dat Groot-Britannie nog niet gezind is, om zijne troepen uit Portugal terug te trekken. — Wat daarvan is, zal nader blijken, maar tot nog toe verneemt men niets van de aankomst van de hoofden van den portugeeschen opstand op fransch grondgebied.

den 7den april.

De heer *Keratrij* heeft zich heden, ten aanhoore van eene groote menigte, verdedigd tegen de aanklagt, als of hij zich zoude hebben schuldig gemaakt aan het hoonen van de waardigheid des Konings en het aanzetten van de inwoners des Rijks tot opstand tegen Z. M. gouvernement, en wel door het plaatsen van zekere aanmerkingen in het dagblad *le Courier Français.*

De aangeklaagde heeft met kracht en keur van reden aangetoond, dat hij zich op zijn levensgedrag mogt beroepen, ten bewijze, dat hij niet in staat was, om den Koning te beledigen, en heeft tevens aangemerkt, dat, zoo hij zich met te veel warmte had uitgedrukt ten aanzien der openbare aangelegenheden, zulks moest worden toegeschreven aan de diepe verontwaardiging, welke hem, zoo wel als geheel Frankrijk, bezielde over de stoutmoedigheid van eene welbekende factie en derzelver pogingen, om den Koning en den Staat te overheerschen: — dat het, bij het beproeven van zoo vele laaghartige trekken, en het voor den dag brengen van zoo vele onbeschaamde leugens, aan geen eerlijk man mogelijk was koelzinnig te blijven; — te minder, daar deze factie den godsdienst, dien zij in den grond miskende, ten voorwendsel nam, om de nationale vrijheden te schenden en te verkorten. — De menigte heeft den eerbied, aan de regtbank verschuldigd, uit het oog verloren en den aangeklaagde luidruchtig toegejuicht; — en een groot aantal jonge regtsgeleerden heeft hem naar zijn rijtuig begeleid.

den 8sten april.

Men meldt uit Madrid van den 29sten, dat in Tarragona en Tortosa oproerige bewegingen zouden hebben plaats gehad, in den zin der apostolieken, en wel onder voorwendsel, om *D Carlos* als Koning uitteroepen. — Het ontbreekt echter aan genoegzame inlichtingen dien aangaande. — Genoemde partij gaat evenwel voort met het aanwenden van pogingen, ten einde Spanje met het constitutioneel bewind van Portugal in vijaelndijkheden te wikkelen.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, *den 7den april.*

Men meldt uit Munchen, dat, volgens brieven van het eiland Aegina, van 11 februari, de beijersche officieren, welke met de troepen van Salamis hadden medegewerkt tot het ontzet van de acropolis van Athene, na het mislukken van dat voornemen, naar genoemd eiland waren terug gekeerd. Men vleide zich, dat die citadel het nog zoude kunnen houden, tot dat men nieuwe pogingen had aangewend tot ontzet. — Twee Beijeren, bij den aanval op den Pireus gekwetst, zouden eerlang weder genezen zijn.

In den Rheingau heeft men ontdekt, dat de wijngaarden in den afgeloopen winter zeer aanmerkelijk hebben geleden.

den 8sten april.

De berigten uit Konstantinopel van den 10 maart, langs den gewonen weg aangebragt, melden bij voortduring, dat Frankrijk zich met Engeland en Rusland, ten gunste der Grieken, heeft vereenigd. — Men zag het antwoord van den Divan steeds te gemoet, en men oordeelde, dat hetzelve, gelijk de reis-effendi reeds mondeling had te kennen gegeven, ongunstig zoude zijn. — Indien dit vermoeden mogt bevestigd worden, wachtte men van de zijde van Rusland en Engeland zeer dringende vertogen. — De Porte scheen echter tot dien tijd toe overtuigd, dat het bij vertogen zoude blijven; zij maakte ten minste geene toebereidselen ter verdediging.

NEDERLANDEN.

BRUSSEL, *den 7den april.*

In de bijeenkomst van de tweede kamer van heden hebben de heeren *Boelens*, *van Heiden*, *Geelhand*, *Dijkmeester* en *van Utenhoven* de bepalingen der wet verdedigd; — hebben de heeren *Angillis* en *de Rouck* te kennen gegeven, dat dezelve veel goeds bevatte, doch, dat zij, in afwachting van nadere inlichtingen, zich hunne stem voorbehielden, en hebben de heeren *Lehon* en *de Gerlache* dezelve bestreden; de laatste bijzonder in den geest van het te berde gebragte door de heeren *Barthelemij*, *Donker Curtius* en *Leclerc*. De heer *Lehon* meende, ten aanzien der conflicten, dat bij de nederlandsche grondwet geenszins, als bij de portugeesche, eene bemiddelende magt was ingesteld, en dat het uitvoerend bewind geen invloed mogt hebben op de regterlijke magt.

De heer *van Asch van Wijk* verdedigde de wet ten opzigte der conflicten, en beweerde, dat de regterlijke magt absoluut zoude worden, indien zij in dat opzigt in het hoogst ressort besliste. Hij meende, dat den Koning allezins eene bemiddelende magt was opgedragen.

De heer *Beelaerts* heeft de wet verdedigd. Hij oordeelde, dat de souvereiniteit berustte bij den Koning; dat uit deszelfs souvereine magt alle andere magten, ook de regterlijke, voortvloeiden, en dat dezelve, behoudens de bepaling der grondwet, aan de magt des Konings ondergeschikt bleef, even als het administratief bestuur; dat het dus, in zaken van geschil tusschen de administratie en den regter, aan den Koning toekwam, om te beslissen. — Hij verdedigde de afhankelijkheid van de ambtenaren van het openbaar ministerie van het hoog gezag, als die van den lasthebber van den lastgever. — Hij meende, dat eene regtbank zeer wel uit een enkel persoon konde bestaan en niettemin eene regtbank zijn; — dat de eenheid der regtspleging geen gevaar zoude loopen, om dat dezelve door een ligchaam, den Hoogen Raad, werd geregeld.

Iets omtrent de godsdienstige secte op het eiland Sumatra, bekend onder den naam van Padries. (*Vervolg en slot.*)

Eene van die landstreken, die zich in later tijden door invloed op de anderen berucht hebben gemaakt, is zeker die van *Alahan Panjang* en derhalve zal men het niet voor ongeigen houden, mede te deelen, hoe daar het fanatismus zijnen standaard heeft geplant. Deze landstreek, boven Massang gelegen, wordt door eene kleine rivier, de *Pangie* of *Jangie*, in tweeën gedeeld. Op een der oevers van deze scheidings rivier, had *Datoe Satie* den meesten invloed; terwijl de bewoners van den tegenoever zekeren *Datoe Bendhara* gehoorzaamden; het geheele landschap telde slechts ongeveer 5000 zielen; hetzelve wordt van *Agam* gescheiden door de districten *Koempoelan*, *Semponij Alahan Mattie*, *Sie Mawhoo*, *Sie Pienang* en *Kampong Taboer*, aan de zijde der zee vindt men tusschen *Passaman* en *Alahan Panjang* de districten *Malompha Ladang Panjang* en *Soengie Kassiekan*.

Datoe Bendharo en zekere Toeankoe *Moedo* waren leerlingen van den Toeankoe van *Kotto Tuah* en nog ten zijnent toen Toeankoe *Nan-Rintje* zijn hervormings stelsel ontwierp, hetwelk beiden met vuur toejuichten, en toen zij te *Alahan Panjang* terug keerden, huwde de laatste daar, en verkondigde toen de nieuwe Godsdienst-regelen van Toeankoe *Nan-Rintje*, in hunne volle strengheid. *Datoe Bendharo*, die den titel van Toeankoe had aangenomen, ondersteunde hem met al zijnen invloed en ook zijne onderhoorigen onderwierpen zich, doch niet die van *Datoe Satie*; de *Tempel* (*Machigiet*) van *Alahanpanjang* was tusschen de territoiren van Toeankoe *Bendharo* en *Datoe Satie* gelegen en nu gingen de volgelingen van dezen laatsten juist bij dezen tempel eene hanen vechtbaan aanleggen, vergezeld van gamblang spelen.

Daar vergaderden zij zich nu des vrijdags in spijt van de nieuwe geloof ijveraars en vierden den ruimen teugel aan hunne zucht tot drinken, hanenvechten en spelen; zoo ging het drie weken tot groote ergernis der priesters, doch den vierden vrijdag kwamen de priesters gewapend ter kerk en de anderen alzoo gewapend aan hunne spelen; de eersten deden echter geregeld hunnen godsdienst, onder leiding van Toeankoe *Moedo*, die de plaats van Imam bekleedde, en, na den afloop van den eeredienst, begaven Toeankoe *Bendharo*, Toeankoe *Moedo*, en eenige weinigen der hunnen, zich ongewapend naar de hanen vechtbaan, denkelijk om te trachten door reden de spelers tot inkeer te brengen; dan dezelve lieten hun den tijd niet zich te doen verstaan, want zij schoten op hen en doodden Toeankoe *Moedo*. De priesters verwijderden zich toen en verzamelden zich op eene plaats, genaamd *Kampong Bonjool*, aan den voet van den berg *Tajadie*, en daar vermeerderden zij hunnen aanhang om tegen *Datoe Satie* en de zijnen ten oorlog te trekken. Zij stelden drie hoofden aan, namelijk Toeankoe *Moedo*, genaamd *Pendito Sarrof*, Toeankoe *Fakier* en Toeankoe *Gappo*. De eerste had de directie over den oorlog, Toeankoe *Gappo* was met het staatkundige belast en Toeankoe *Fakier* was de uitlegger van den alkoran en andere heilige schriften

De oorlog werd verklaard en eenigen tijd met afwisselend geluk gevoerd, tot dat eindelijk de priesters hulp bekwamen van die van *Agam* en daardoor de overhand bekwamen, hunne vijanden vervolgden en *Datoe Satie* tot de vlugt noodzaakten; de meesten zijner volgelingen waren gesneuveld en een 400 tal ongeveer, die overbleven, onderwierpen zich, of begaven zich naar *Passaman* en elders; na deze overwinning rigtten zij hunne wapenen tegen de landen tusschen *Alahanpanjang* en *Agam* gelegen en, ondersteund door de priesters uit dit landschap, onderwierpen zij *Soengie Kassikan*, *Koempoelan Sumpong*, *Alahan Mattie Malampah*, *Ladang Panjang* en *Tobosie Koppiang*, alle welke districten het nieuwe geloof moesten omhelzen en door welke de invloed van *Alahanpanjang* zoo groot is worden.

De Toeankoe's *Pamassaijangan* en *Ladang Lawe* breidden hun gezag en het nieuwe priester-geloof steeds uit, en ontzagen zich niet, dikwerf daartoe het snoodste verraad te bezigen: hiervan strekke ten voorbeeld de wijze, waarop zij den troon van het overgebleven gedeelte van het oude Menangkabosche rijk om verre stieten en hunne leer ook in de *Tanna Datar* deden omhelzen.

Een gezantschap werd door hen aan de vorsten van *Menangkabo* afgevaardigd; deze gaven hun eene schoonschijnende uitlegging van de nieuwe leer, en verzekerden de vorsten van *Menangkabo*, dat zoo zijlieden hunne medewerking wilden verleenen, om dezelve ook in de *Tanna Datar* te doen omhelzen, zij de grootsten in aanzien zouden worden van het nieuwe Ecclesiastische rijk, dat nog slechts in zijne geboorte was, doch het magtigste op den aardbol worden zou.

De vorsten werden verzocht, ingeval zij zich genegen gevoelden om in schikkingen te treden, op eene bepaalde plaats met hunne familie en rijksgrooten te komen, om met de hoofden der padries in bepaalde onderhandeling te treden. De geen kwaad vermoedende vorsten, met die leden hunner familie en rijksgrooten, welke niet afwezig waren, en vele achtingswaardige Panghoeloes, begaven zich op den bepaalden tijd ter bestemder plaatse. Men trad werkelijk in onderhandeling; dan eensklaps, terwijl men ter maaltijd vereenigd is, grijpen de priesters hunne wapenen en vermoorden de *Menangkabosche Grooten*, uitgenomen eenige weinigen, die het geluk te beurt viel, zich door de vlugt te kunnen redden; onder deze laatsten was de *Rijksvorst* Toeankoe *Radja Moening Alamsah*, welke zoo men zegt, na een zijner kleinkinderen op den arm gegrepen te hebben, zich met eenen statigen tred verwijderde, en ofschoon door vele geweerschoten vervolgd, niet is gekwetst geworden.

Het bijgeloof schreef dit toe aan eene onmiddelijke bescherming des Allerhoogsten.

Hij vlugtte naar het land van *Kawantin*, gelegen aan den kant van het Siaksche rijk, en leefde daar zeer armoedig in de kampong *Loeboe Djambie*, zich enkel met Godsdienstige bespiegelingen en de opvoeding zijns kleinzoons bezig houdende.

Deze verschrikkelijke gebeurtenis had de gansche *Tanna Datar* zoodanig met schrik vervuld, dat het de priesters niet meer moeijelijk viel, hunne leer in de meeste districten te doen omhelzen; dan hiermede waren zij juist niet voldaan; zij zochten steeds voorwendsels tot plundering en roof. De bewoners der *Tanna Datar*, van hunne zijde, waren niet altijd lijdzaam en zoo doende werd dit schoone land eene prooi der verwoesting en een tooneel van gedurigen oorlog. Onderscheiden malen wendden zich de verdrukte bewoners der *Tanna Datar* tot het Engelsch bestuur, dat te *Padang* gevestigd was, en verkregen van hetzelve ook eindelijk eenige weinige hulp, doch niet verder dan *Samawang*, waar de overblijfsels van een zeer ongunstig aangelegd fortje nog van het aanwezen van eene Engelsche bezitting getuigen.

In den jare 1821 hernieuwden de Maleijers hunne aanzoeken bij het Nederlandsch Gouvernement en stelden te gelijk aan den resident vóór zekeren jongeling, eenen neef en presumtieven troonopvolger van den gevlugten rijksvorst, die men veronderstelde dat dood was, of ten minsten nimmer weder zoude komen; met dezen jongeling en eenige hem vergezellende Panghoeloes maakte het Nederlandsch Gouvernement eene overeenkomst, droeg hem het rijk van *Menangkabo* onder den titel van Toeankoe *Alam Begagar Sah* op en maakte ernstige toebereidselen om de overheersching der priesters te bedwingen en de bewoners der binnenlanden te doen deelen in die vrijheid van Godsdienstige begrippen, welke alle onderdanen van Nederlands koning zoo ruim genieten. Dien ten gevolge is dan ook een groot gedeelte der *Tanna Datar* en een gedeelte van *Agam* tot het genot dier vrijheid teruggebragt; de Toeankoe's van *Kotto Tuah* en *Pamassaijangan* zijn intusschen overleden en hebben hunne gezindheden op hunne zonen overgebragt; Toeankoe *Samih*, zoon van den menschlievenden Toeankoe van *Bale Goera* is steeds de vriend der gewetens vrijheid en gevolgelijk ook de onze geweest; terwijl Toeankoe *Damassiang*, zoon van den Toeankoe van *Pandasike*, nog altijd een der ergste vijanden blijft van den vrijen Maleijer en van het Gouvernement; ja zelfs de valschheid van zijnen vader schijnt hem ten erfdeel te zijn vervallen; want, na dat hij in den jare 1824, na het innemen van de zes Kotta's door onze troepen, op den alkoran trouw en onderwerping had gezworen aan het Nederlandsch Gouvernement en den Toeankoe *Alam Bagagar Sah* en op dezen afgelegden eed vrij en ongehinderd leefde, maakte hij zich eensklaps door de vlugt weg en hereenigde zich met onze vijanden.

Sedert het Gouvernement zich de zaak der gewetens-vrijheid in de Padangsche Binnenlanden heeft aangetrokken, heeft ook Toeankoe *Nan Rintje* zich weder aan de spitse gesteld, en onder de priesters, die zich sedert berucht hebben gemaakt, verdient die van *Linto* bijzonder gemeld te worden.

Uit de onderhandelingen, die de meesten hunner met het Nederlandsch gouvernement sedert hebben aangegaan, zoude men moeten opmaken, dat zij van de eerste strengheid hunner grondbeginselen waren afgeweken; want *zeker* verboden deze alle onderhandeling met andere volken, waarvan niet het eerste artikel was: *het volgen der Leer van Mahomet; of* men zoude op het denkbeeld kunnen komen, dat de zendelingen (*wakkils*), welke die onderhandelingen van hunne zijde hebben gesloten, niet ten vollen daartoe waren gemagtigd en daarin alleen waren geleid door eenig personeel belang; de ondervinding, welke ik heb van het sluw en dubbelzinnig karakter van vele sumatrezen, zoude deze veronderstelling, in mijn begrip, zelfs billijken, dan het is niet wel te veronderstellen, dat de onderhandelaren van onze zijde zich niet wel zullen verzekerd hebben van de echtheid der gezondene *wakkils* en dus treden wij terug tot de veronderstelling, dat de eerste strengheid van de priester-leer reeds zeer ontzenuwd is, en voeden daarop de hoop, dat weldra de geheele uitgestrektheid van de Padangsche Binnenlanden van eene gelijke vrijheid van geweten zal jouisseren, en alzoo dat schoone Land niet langer door onderlingen oorlog en verwoesting zijner bewoners zal worden geteisterd.

Batavia, *den 10den augustus 1827.*
B . . d.

SCHEEPSBERIGTEN.

STRAAT-SUNDA.

Ingezeild.

Sept. 12—Amerik. schip *Derbij*, A. Putnam, van Antwerpen den 11den juni, naar Batavia.

BATAVIA.

Aangekomen.

Sept. 12—Koninklijk Britsch schip *Rambow*, kapitein H. J. Rous, van Timor den 2den september.

Sept. 13—schip *Jessie*, R. Mackie, van Boender Tjandie den 7den september.—schip *Buitenzorg*, S. d'Allens, van Bima den 5den dito, passagiers: de heeren Newton en J Maughan.—schoener *Kim Hokhin*, Tan Tjanko, van Pakkics den 12den dito.

Vertrokken.

Sept. 13—Amerik. schip *Augusta*, S. Gilles, naar Samarang. — brik *Philitax*, W. W. Boijle, naar Soerabaija. — schoener *Rembang*, J. B. Berrest, naar Padang, passagiers: de heeren B. C. Verploegh en E. Vos.

Sept. 14—stoom-boot *Van der Capellen*, F. W. E. Lange, naar Samarang, met Zr. Ms. troepen.

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. fregat *Melampus*; schepen Bonnijnan, Recoverij, Helena, Baron van der Capellen, Thalia, Mastora, Stad Rotterdam, Bantjar, Star, Marquis of Hastings, Admiraal Buijskes, Jessie, Buitenzorg; brikken Foengfie, Pinhoeij, De Hoop, Scheva, De Drie Maria's, Margaretha, Fatahilwahap, Harriet; schoeners Hophin, Kim Hokhin. — Koninklijk Britsch schip Rambow; Eng. schepen Orpheus, Wewestru.—Fransch schip La Jeune Clémence, brik Entreprenant.—Portugeesch schip Aurora.

SAMARANG.

Aangekomen.

Sept. 8—Zr. Ms. korvet *Triton*, kapt.-luitenant J. J. Steenboom, van Batavia, passagier: de Gouverneur van Makasser.—Arab. schip *Jadul Karim*, Intje Abdul Latip, van Grissee.

Vertrokken.

Sept. 8—stoom-boot *Van der Capellen*, F. W. E. Lange, naar Batavia, passagier: luitenant Le Jolle.

SOERABAIJA.

Aangekomen.

Sept. 6—schoener *Anna*, V. Vallet, van Batavia den 13den augustus, passagier: de heer F. S. Waters.

Vertrokken.

Sept. 7—schip *Admiraal Buijskes*, S. MacGeorge, naar Batavia, passagiers: mevrouw Bonnelle en familie.

Sept. 8—bark *Rajawalie*, P. Rouch, naar Sumanap en Batavia. — brik *Sale*, Kwe Liang, naar Grissee en Palembang.

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. fregat *Dageraad*; brik *Dourga*; schoener *Brak*; transport-boot *No. 4*; schepen Rotterdams Welvaren, Vrouw Helena; brikken Kampar, Koepang, Experiment, Ondernemer; schoeners Dracke, Colonial Trader, Anna; kotter Dolphijn. — Amerik. schip Zephijr.

ADVERTENTIEN.

De provisioneele Directeur van 's Lands Producten en Civiele Magazijnen maakt bij deze bekend, dat op aanstaanden zaturdag, den 15den dezer, ten overstaan van den Resident van Batavia, in het lokaal der Beurs, in het openbaar zal worden verkocht eene partij Gouvernements *Koffij* en *Tin*; zullende de aangekondigde verkoop van *overjarige Rijst* geen plaats hebben.

De provisioneele Directeur voornoemd,
Batavia, *den 13den september 1827.* J. C. REIJNST.

—De Directeur van 's Lands Middelen en Domeinen, als daartoe bij Resolutie der Indische Regering van den 14den augustus ll. no. 22 geautoriseerd, roept bij deze op alle vruchtgebruikers van vastigheden, bezwaard met *een fidei commissair verband* en gelegen op de eilanden *Java* en *Madura*, ten einde binnen den tijd van *drie maanden* van die vastigheden aangifte of opgave te doen aan den Resident der plaats, waar dezelve zijn gelegen; zullende alle zoodanige vruchtgebruikers, welke in gebreke mogten blijven aan deze oproeping getrouwelijk en naar behooren te voldoen, vervallen in eene boete, gelijkstaande aan het dubbeld bedragen der eventueel te heffen belasting op de bedoelde vastigheden, onverminderd hunne gehoudenis tot de aanzuivering der belasting zelve.

De Provisioneele Directeur voornoemd,
J. KRUSEMAN.

—De Resident van Soerabaija maakt mits deze bekend, dat de houtwerken, welker verkoop in de Bataviasche Courant van den 19den juli j.l. no. 59, en bij de stedelijke aankondiging van den 12den bevorens was geadverteerd, als nu op nieuw in het openbaar zullen opgeveild worden, op donderdag den 20sten dezer, onder de gunstige voorwaarden, dat de betaling van den kooppriijs zal kunnen geschieden drie maanden na den verkoop, en voor ⅔ gedeelten in koper en voor ⅓ in zilver; zullende ten zelve dage nog worden opgeveild eenige andere uit den constructie winkel herkomstige houtwerken.

SOERABAIJA, den 6den sept. 1827. *De Resident voornoemd,* BESIER.

—Op den 26sten augustus jl., is te Karimon Java aangedreven en geborgen eene praauw maijang van 4 koijangs, voorzien van roer, mast, twee houten ankers met touwen; in dezelve zijn gevonden 97 van jatie hout gekapte dolken, als:

27 stuks, lang 19 voet, breed 9 duim, en dik 1 duim.
70 « « 16 « « 8 « « « 1 «

Degene, die vermeent eenig regt op deze praauw en lading te hebben, wordt uitgenoodigd, om, uiterlijk binnen den tijd van twee maanden, zich te vervoegen bij den assistent resident te Karimon Java, om onder productie van behoorlijke bewijzen en tegen terugbetaling der gemaakte kosten voor bergloonen enz., zijn eigendom te reclameren; zullende na verloop van voorschreven tijd over meermelde praauw en lading worden beschikt overeenkomstig de wet.

JAPARA, den 7den sept. 1827. *De Resid nt van Japara en Joana,* VAN HAAK.

HUIS-KOLLECTE,

ten behoeve der Diakonie Armen en weezen der Hervormde Gemeente

Diakenen der Hervormde Gemeente, als daartoe door de Hooge Regering dezer gewesten geautoriseerd, brengen hiermede ter kennisse van het deelnemend publiek, dat de gewone drie maandelijksche huis-kollecte ten behoeve van de armen en weezen dezer gemeente over het 3de trimester van dit jaar, zal plaats hebben als volgt:

Op maandag den 17den september 1827, om de west, binnen de stad, bevattende alle grachten en straten der stad bewesten de groote rivier, door den broeder diaken *J. T. Canter Visscher.*

Op dingsdag den 18den september 1827, om de west, buiten de stad, bevattende Jakatra, Goenoensaharie, Weltevrede en den weg naar Meester-Cornelis, door den broeder diaken *Kamphuis.*

Op woensdag den 19den september 1827, om de west, buiten de stad (1ste gedeelte) bevattende Molenvliet, de Prinselaan, Rijs en Noordwijk, door den broeder diaken *de Virieu.*

Op donderdag den 20sten september 1827, om de west, buiten de stad, (2de gedeelte) bevattende het Koningsplein en den weg van Tanabang, door den broeder diaken *Scherius.*

Op vrijdag den 21sten september 1827, om de oost, binnen de stad, bevattende alle de grachten en straten der stad beoosten de groote rivier, door den broeder diaken *von Franquemont.*

De kollegie van diakenen der Hervormde Gemeente,
DE VIRIEU.
Ter ordonnantie van hetzelve.
De Scriba.
J. T. CANTER VISSCHER.

VASTGESTELDE PRIJZEN.

	Batavia.		Samarang.		Soerabaija.	
	guld.	*cents.*	*guld.*	*cents.*	*guld.*	*cents.*
Tarwen brood de 14 oncen.	„	25	„	30	„	33
Varkens-vleesch het katje.	„	26½	„	50	„	32½
Ossen-vleesch het pond. .	„	20	„	16	„	16

MARKTPRIJZEN.

	Batavia.		Samarang.		Soerabaija	
	guld.	*cents.*	*guld.*	*cents.*	*guld.*	*cents.*
Klapper-olie per takker of 33 bottels.	6	50	9	24	5	50
Katjang-olie dito dito. . .	5	„	8	58	5	60
Dempel-olie per pikel. . .	„	„	28	„	26	„
Rijst per koijang.	75 à 80		100	„	80	„
Idem per gantang.		40	„	47	„	25
Brandhout de vadem van 18 voeten op 6	10	„	12	„	10	„

EDICTALE CITATIEN.

Pro justitia.

Alzoo de Raad van Justitie te Samarang, op het daartoe door den Fiskaal R. O. bij denzelven Raad gedaan verzoek, heeft verleend het eerste defaut en ten profijte regtens admissie tot het doen eener tweede citatie bij edicte *ad valvas curiæ*, tegen woensdag den 10den october eerstkomende, op en tegen alle degenen, die vermeenen eenig regt, actie, aanspraak of pretentie te hebben op een voor eenigen tijd, door de politie te Soerakarta, aangehouden schimmel paard, dat zonder eenig toevoorzigt rond liep en waarvoor zich geen eigenaar opdeed; en welk paard bij publieke veiling op den 27sten juni j. l., door den vendumeester aldaar aan den meestbiedenden is verkocht, waarvan de verkoop, na decortatie der procento's en verdere ongelden, zuiver heeft gerendeerd eene somma van *acht-en-vijftig* guldens en *veertig* cents;

Zoo is het, dat ik *Abraham Pijl*, tweede deurwaarder en gezworen exploiteur bij voornoemden Raad, bij deze voor de tweede maal dagvaard allen en een iegelijk, welke zouden vermeenen eenig regt, actie, aanspraak of pretentie te hebben op de hierboven vermelde som van *acht-en-vijftig* guldens en *veertig* cents, om op woensdag den 10den october 1827, des morgens te half acht ure precies, in persoon dan wel door gemagtigden te compareren ter openbare rolle van gemelden Raad, ten einde het eerste defaut te purgeren, de kosten van dien te refunderen; en alsnog te hooren refereren aan den ter rolle van den 29sten augustus ingediendeu eisch en stukken, voorts te procederen als naar regten, sub pœne dat aan de non-comparanten een eeuwig stilzwijgen zal worden opgelegd, en dat voor het profijt van dien, of bij gebreke van eene deugdelijk bevonden pretentie, de meergemelde som zal worden verklaard aan den lande te zijn vervallen.

Aldus gedaan, gepubliceerd en geafficheerd, van de puije van het raadhuis te Samarang, den 4den september 1827.

De tweede deurw. en gezw. exp. voornoemd.
A. PIJL.

—Alzoo de Raad van Justitie te Batavia aan den advokaat Mr. *D. G. Reitz*, voor en van wege de desolate boedelkamer, als administrerende de insolvente boedels van wijlen *J. G. Lamberts*, *J. Wieland*, *J. Dittmeijer*, *L. J. Hendriks*, en den chinees *I-Bankó*, ook genaamd *I-Aman*, heeft verleend het tweede defaut tegen de niet gecompareerde crediteuren, en denzelven geadmitteerd tot het doen eener derde citatie exsupra abundatie bij edicte *ad valvas curiæ;*

Zoo is het, dat ik *Leendert Jakob Jeekel*; deurwaarder en gezworen exploiteur bij den raad van justitie voornoemd, bij deze voor de derde maal dagvaard alle bekenden en onbekenden, die vermeenen eenig regt, actie of pretentie op vermelde boedels te hebben, om op donderdag den 25sten october 1827; des morgens te half acht ure precies, ter openbare rolle van welmelden raad te compareren, dan wel gemagtigden te zenden; ten einde te zien dienen van intendith, met de verificatien daartoe specterende, om voorts als nog hunne actie en pretentie op gemelde boedels te institueren sub pœne dat aan de non-comparanten zal worden opgelegd een eeuwig stilzwijgen.

Aldus gepubliceerd en geafficheerd, na voorgaanden klokslag, van het raadhuis te Batavia, den 1sten juni 1827.

De deurw. en gezw. expl. voornoemd,
JEEKEL.

—Alzoo de Raad van Justitie te Batavia aan den advokaat Mr. *D. G. Reitz*, voor en van wege de desolate boedelkamer, als administrerende de insolvente boedels van wijlen *W. C. Lentz*, *C. A. W. de Man*, *K. Ruighardt de Merre*, *J. Muider* en *G. G. Slijp*, heeft verleend eene nadere citatie enz.;

Zoo is het, dat ik *Leendert Jakob Jeekel*, deurwaarder en gezworen exploiteur bij gemelden raad, bij deze voor de laatste maal dagvaard alle bekenden en onbekenden, die eenig regt, actie of pretentie op de voorschreven boedels vermeenen te hebben, om op donderdag den 25sten october 1827, des morgens te half acht ure precies, ter openbare rolle van gemelden raad te compareren, dan wel gemagtigden te zenden, ten einde te zien dienen van intendith met de verificatien daartoe specterende; en voorts alsnog hun regt, actie of pretentie te institueren, sub pœne dat aan den non-comparanten zal worden opgelegd een eeuwig silentium.

Aldus gepubliceerd en geaffigeerd, na voorgaanden klokslag, van de puije van het raadhuis, te Batavia den 3den mei 1827.

De deurwaarder en gezworen exploiteur bij den raad van justitie voornoemd,
JEEKEL.

VENDU DEPARTEMENT.

Op maandag den 17den september 1827.

Voor het negotiehuis van *R. Thornton*, van chitsen, zakdoeken, flanel, messen, ijzerwerk, hoeden, lakens, kousen, brandewijn in flesschen, engelsch bier in vaten, christallen lampen, glas- en aardewerk, manilla cigaren,

kinderspeelgoed, naalden, ijzeren geldkisten, gambier, een chronometer en andere goederen meer.

Op dingsdag den 18den september 1827.

Voor het residentie-huis op Rijswijk, van wagens, paarden, waaronder een groot kadoesch rijpaard, huismeubelen, zilverwerken, eene kleine verzameling wel geconserveerde schilderstukken in olieverf, mitsgaders de volgende lijfeigenen, als: *Amanda*, fijne naaister, borduurster en lijfmeid, met haar dochtertje *Katte*; *Safira*, fijne naaister en huismeid; *Soenting*, wasscherin en huismeid; *Koelie*, koewachter en boterkerner, en *Melonie*, lijf- en huisjongen.

Op woensdag den 19den september 1827.

Voor een huis in de Koestraat, voor rekening van *J. E. Doornik*, en ten behoeve van *L. Heukevlugt*, als eenige overgeblevene generale gemagtigde van *J. Hommes*, van diverse bijwege van executie achterhaalde goederen, exquise huismeubelen, wagens, paarden, enz, ingevolge advertentie in de Bataviasche Courant van den 23sten junij ll.

Op donderdag den 20sten september 1827.

Voor het negotiehuis van *Brouwer*, *Nolthenius* en *Co.*, van glas- en kristalwerk, glazen ruiten, lakens, flanel, mediaan schrijfspapier, kantoor boeken, goud- en zilverdraad, japansche goederen, horologien, gambier, azijn, roode jenever, restant scheeps provisien, klapperolie, lijnolie en eenige Certificaten van den Indischen Achterstand.

Alsmede, voor rekening van *Tan Lioesoeij*, eene champang van drie kojangs.

Op vrijdag den 21sten september 1827.

Voor het negotiehuis van *Witt* en *Co.*, van goede hollandsche boter in vaten van circa 80 pond, hammen, jenever, eenige kistjes fijne wijn van anno 1819, schilderijen, glaswerk, ternataansche cigaren, meubelen, zijden kousen, chinesche goederen, japansche werktafeltjes, valsche gouden epauletten, kragen voor officieren van gezondheid en der genie; alsmede goede scheeps provisien, en wat verder te koop zal worden aangeboden.

VERKOOP VAN GOEDEREN.

Op maandag den 15den september 1827, 's morgens ten 9 ure, zal door den vendumeester te Tagal, alwaar ten dien dage vendutie zal worden gehouden, ten overstaan van eene kommissie, door den heer resident te benoemen, op vordering en ten bijwezen van den deurwaarder te Tagal, krachtens appointement van executie door den raad van justitie te Samarang, in dato 20 junij 1827, verleend aan den te Pekalongang woonachtigen koopman, den Chinees *Oeij Taijlo*, contra den te Tagal woonachtigen Chinees *Sauw Kongbing*, verkocht worden navolgende vastigheden:

No. 1. Eene steenen met pannen gedekte woning en erf, staande en gelegen in de Chineesche Kampong te Tagal, aan den zuidkant van het blok Litt. C, zijnde lang 13 roeden, 7 voeten, en breed 1 roede en 4 voeten, of te zamen 18½ kwadraat roeden.

No. 2. De wederhelft van een erf en bijgebouwen, belendende ten noorden aan *J. J. Samuels*, ten zuiden aan *Tan Jennio* en *Tan Touwjoe*, ten oosten aan de middelste Chineesche Kampong, en ten westen aan *Jan F. Drijzen*.

Alle welke vastigheden, in eigendom toebehoorende aan den Chinees *Sauw Kongbing* voornoemd, door mij deurwaarder op den 28sten junij jl., bij wege van executie, zijn gearresteerd geworden.

Die gading heeft om genoemde vastigheden te koopen, die kome ten dage, ure en plaatse voorschreven aanhooren de conditien en doe zijn profijt.

Aldus geafficheerd en gepubliceerd te Tagal, den 23sten augustus 1827.

De deurwaarder en gezworen exploiteur te Tagal.
J. J. SAMUELS.

—Bij de ondergeteekenden is verkrijgbaar eene partij vergulde sabels, benevens groot en klein mediaan schrijfpapier.
VAN DASTEN EN CO.

—Op maandag den 24sten september 1827 zal verkooping worden gehouden van den, door wijlen den predikant te Samarang, nagelaten boedel, bestaande uit een hecht en welingerigt steenen met pannen gedekt huis, bijgebouwen en erf; eenige certificaten van den Nederlandsch Indischen Achterstand, alsmede eene partij wel geconserveerde ambonsch- en sonnohouten meubelen, en een aantal wel geconditioneerde boekwerken.

De wed. MARNSTRA,
SAMARANG, geb. *van der Meer*, testamentaire executrice.
den 8sten september 1827.
H. A. BRANDS, gesss. executeur.

—Uit de hand te koop een slaven jongen, zijnde een kok, te bevragen ter lands drukkerij.

—Fraaije kamferhouten koffers, versche manilla cigaren en echte roozenolie, te bekomen bij
FERWERDA EN CO.

HUWELIJKEN.

Getrouwd,
JOHAN ANTONY GAGEL,
met
IDA ANTONIA PREVOST.
BATAVIA, *12 september 1827.*

STERFGEVALLEN.

Heden overleed, tot onze innige droefheid, aan de gevolgen van hevige stuipen, ons op den 29 april j. l. geboren dochtertje. Dienende deze tot kennisgave aan vrienden en bekenden.
J. E. BANCK.
SOERABAIJA, C. W. D. BANCK,
27 augustus 1827. geb. *Hoff.*

—Het behaagde het Opperwezen van mijne zijde wegtenemen mijnen echtgenoot, den hoogwelgeboren heer jonkheer *Joost Hendrik Huijghens*. Ik betreur in hem een regtschapen echtgenoot en de hoop hij in een beter leven is overgegaan kan alleen mijne smart leenigen.
BEZOEKIE, A. C. W. HUIJGHENS.
30 augustus 1827. geb. *van Middelkoop.*

—Heden nacht ongeveer half een ure, overleed tot onze innige droefheid, na een kortstondig doch smartvol lijden, ons zeer geliefd dochtertje, in den nog zeer jeugdigen leeftijd van 2 jaren en ruim 7 maanden; gevende door dezen weg van dit voor ons zoo smartvol verlies kennis aan vrienden en bekenden.
S. DE KLERCK Fz., *offic. van gez.*
CERAM, H. DE KLERCK,
11 sept. 1827. geb. *van Gijsel.*

—Heden overleed alhier, tot mijne grootste droefheid, mijne zeer beminde echtgenoot, *Jacoba Helena Beth*, in den ouderdom van bijna 54 jaren.
BATAVIA, L. STEITZ.
den 13den sept. 1827.

NAGELATEN BOEDELS.

Alle degenen, welke iets te vorderen hebben van, dan wel verschuldigd zijn aan den boedel van den te Soerabaija, abintestato overleden chinees *Sim Banglong*, worden verzocht, daarvan aangifte of betaling te doen, binnen den tijd van drie maanden, aan de agenten der Soerabaijasche Boedelkamer te Sumanap.

SUMANAP, *De Agenten voornoemd,*
den 31sten juli 1827. C. G. BURGEMEESTRE.
B. LISNET.

POST-KANTOREN.

BATAVIA.

Wordt ter kennis van het publiek gebragt, dat aan het postkantoor te Batavia, paketten voor brieven geopend zijn, om te worden verzonden:

naar	schip	kapitein
Amsterdam,	*Ned. schip Baron van der Capellen*,	Giese.
Canton en China,	*dito schip Helena*,	D. Grun.
Ternate,	*dito brik De Hoop*,	S. Sinclair.
Bordeaux,	*Fransch schip La Jeune Clémence*,	Baudonin.

Het paket brieven voor Nederland, met kapitein *Giese*, voerende het schip BARON VAN DER CAPELLEN, zal op zaturdag den 15den dezer, vóór twaalf ure, worden gesloten.

BATAVIA, *De Postmeester,*
den 12den sept. 1827. P. A. BIK.

VERTREKKENDE PERSONEN.

J. A. WIEDERHOLD verlaat Java voor een korten tijd.

VERSCHILLENDE BEKENDMAKINGEN.

Te huur, te aanvaarden tegen primo september, de tuin Bidara Tjiena; te bevragen bij
Mr. J. RUARDI TRESLING, en
J. VAN DASTEN.

—Te huur, à ƒ 50 's maands, en met primo october aanstaande te aanvaarden, het huis op Tanabang naast *van Teylingen Thielen.*

TE BATAVIA TER LANDS DRUKKERIJ.